

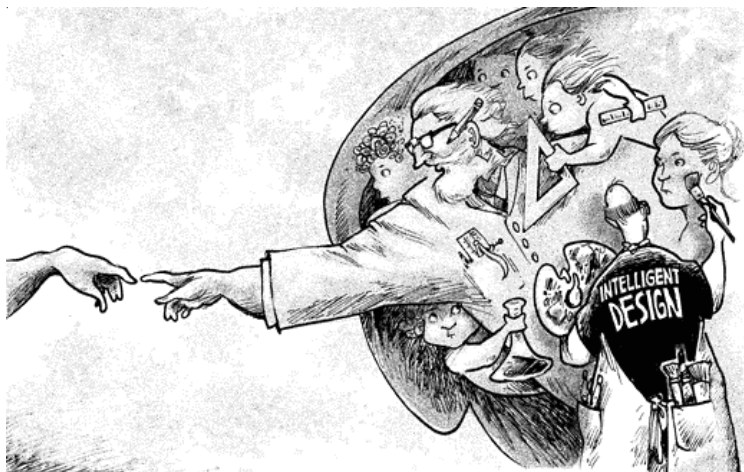
Nr. 06 | juni 2007 |
29ste jaargang
verschijnt niet in augustus
P 408.654

Schepping en wetenschap

Dhr. Jart VOORTMAN

Een nieuwe cyclus theologie op basisniveau (VCGO)

Ds. Dick WURSTEN

Inhoud

Schriftwerk - Woord van de voorzitter

Gods liefde werkt Kerk en godsdienst	3
---	---

In het vizier

Schepping en wetenschap	4
Een nieuwe cyclus theologie op basisniveau	7

Uit de synodale raad

Graag uw aandacht voor	8
------------------------	---

Uit de coördinaties

Volwassenenvormingwerk	10
Studiefonds: Ik help een kind	11

Faculteit

12

Column

Waar maken we ons nu toch zo druk om?	13
--	----

Hoogstpersoonlijk

14

Serie

De bewoners van de Marsveld- straat (4)	15
--	----

Boekbespreking

Aan de voeten van de joodse wijzen	16
Het leven opgerold als een tentdoek	18

Protestantse Omroep

20

Redactioneeltje

Gewaardeerde lezers,

Wie net het Pinksterfeest heeft gevierd kan maar moeilijk weerstaan aan de vernieuwende beweging die daarvan uitgaat. Het goede willen we bewaren én doorgeven met een nieuw élan. Dat geldt ook de redactie in haar werkzaamheden.

Oud en vertrouwd zijn inmiddels de bijdragen van mensen in en rond ons Belgisch Protestantisme. U kende ze onder de noemer *'Wat ik met u zou willen delen'*. De inhoud blijft, de titel verandert. *'In het vizier'* wordt nu de rubriek waar dieper ingegaan wordt op bepaalde problemen of actuele vraagstukken. Dit keer krijgt Jart Voortman het woord. Hij schrijft ons over de verschillende pogingen die mensen deden en doen om het mysterie van de natuur en kosmos te doorgronden. Nieuwste in de reeks is de beweging van *Intelligent Design*. Maar of daarmee het mysterie doorgrond wordt is nog maar de vraag.

Naast de vele vragen is er één ding dat we zeker weten, al zouden we juist dat wel eens willen vergeten, namelijk dat wij mensen op een dag zullen sterven. Dr. Liagre stelt het boek voor van em. hoogleraar H.M. Kuitert, *De dood de baas, gedichten belicht voor je begrafenis*. Juist de zekerheid van het sterven kan ons bepalen bij het leven, een uitdaging! Dr. Tomson bekijkt het boek van ds. Nijs dat we eerder al aankondigden *Perikopen van de vaderen*. Hij onderstreept nog eens waarom je om dergelijke boeken niet heen kunt in de christelijke kerk.

Na de serie *'Een gemeente stelt zich voor'* pakte de redactie uit met een nieuwe reeks: *'Hoogstpersoonlijk'*. Regelmatig maakt u nu kennis met een bekende of minder bekende figuur in de VPKB. Deze maand komt de eer toe aan ds. Brouwer uit Mechelen. Natuurlijk gaan we gewoon door met de voorstellingsronde van de bewoners van de Marsveldstraat. Deze maand is het de beurt aan de mensen die instaan voor het Volwassenvormingswerk in onze kerk.

Dit en nog veel meer, wordt u aangeboden in een geheel nieuwe lay-out die, naar we hopen, uw leesgenot nog zal verhogen!

Judith VAN VOOREN

Gods liefde werkt

(Psalm 133)

Iwan DE GRAAF

“Ziet, hoe goed en hoe liefelijk is het, als broeders ook tezamen wonen”, zegt David in één van zijn pelgrimsliederen. Als je samen onderweg bent, bijvoorbeeld naar de heilige stad, dan is het alsof je ‘tezamen woont’. Je trekt met elkaar op. Je bent met elkaar onderweg. Dat beeld komt ons bekend voor. Immers, wij wonen ook tezamen. Ons geestelijk huis is een gemeente ergens in den lande, een gemeente die behoort tot de Verenigde Protestantse Kerk in België. Daarin leven wij met elkaar. Daarin belijden wij samen het geloof. Daarin komen wij samen om de Heer te loven en te prijzen. Te luisteren naar de verkondiging van zijn Woord, te danken en te bidden. In ieder huisgezin is wel eens wat. Karakters botsen soms. Plannen en ideeën verschillen dikwijls. Over de uitvoering ervan wordt anders gedacht. Dat is een gegeven. Toch zul je het als gezin moeten redden, de boontjes moeten doppen. Waar het om gaat is het ‘hoe je dat doet’ en welke algemene indruk dat achterlaat bij alle gezinsleden.

Jezus heeft ons een aantal principes geleerd, onmisbare handreikingen om het succesvol samenwonen, samen leven, samen geloven mogelijk te maken. Geen ‘oog om oog tand om tand’-principe. Geen principe dat het recht van de sterkste stimuleert of machtsdenken in de hand werkt. Integendeel. Keer elkaar de andere wang toe. Vergeef elkaar. De eerste is de laatste en de kleinste onder u de grootste. In de eerste christelijke gemeente slaagde men er aardig in. We lezen in Handelingen 2 en 4 over een groep christenen die eendrachtig samenleven. Niemand leed enig gebrek. Ze bleven bijeen, lezen we. Er was eenvoud en vreugde. Men beleefde samen het geloof intens. Ze loofden God en stonden in de gunst bij het volk. En... de Heer breidde hun aantal dagelijks uit met mensen die gered wilden worden.

Wij maken ons zorgen over onze gemeenten. Omdat mensen niet bij ons blijven, niet eendrachtig samenleven. Het geloof niet meer intens beleven. Hoe komt dat? Daar zijn natuurlijk allerlei complexe verklaringen voor. Laten we het eenvoudig houden en een basisvraag stellen: is het goed en liefelijk om deel uit te maken van onze gemeenten? Hébben wij elkaar lief? Kán Gods Geest werken in ons midden? Dominees en kerkenraadsleden: hoe gaat u onderling met elkaar om? Op kerkenraads-, gemeente-, districts- en synodevergaderingen? Kunnen we het nog uithouden met elkaar of is er sprake van onderlinge haat en nijd? Als de leiders niet voorgaan in het liefdevol met elkaar omgaan, welke invloed zal dat hebben in het gemeenteleven? Worden conflicten opgelost, wordt er gepraat, gezocht naar oplossingen? Worden fouten toegegeven en excuses gemaakt? Het eerste gemeentegroei principe van vandaag is: Gods liefde werkt. Als die liefde voelbaar aanwezig is, in oprechtheid beleefd en gekoesterd wordt, dan vloeit daar een zegenrijk gemeenteleven uit voort.

Iwan DE GRAAF is vicaris te Ronse

Kerk en godsdienst

Guy LIAGRE

De levensbeschouwelijke subsidiëring staat weer eens ter discussie. Er is immers een steeds groter wordende kloof tussen godsdienstigheid aan de ene kant en kerkelijke beleving aan de andere kant. Steeds meer mensen zijn wel gelovig, maar gaan niet naar de kerk.

De rol van Kerken valt nochtans niet te onderschatten. Zonder levensbeschouwelijke organisaties zou de samenleving uit elkaar vallen. Gelovigen doen bijvoorbeeld meer aan vrijwilligerswerk: 70% van de kerkgangers is actief in vrijwilligerswerk tegenover slechts 47% van de niet-kerkgangers. Ook geeft de Kerk stem aan de mensen die geen stem hebben. Ze zorgt voor de mensen aan de onderkant van de samenleving. Voeg hierbij nog dat van kerkmensen mag worden verwacht dat zij van iedereen houden, zonder vooroordelen of te kijken naar iemands achtergrond – en alle ingrediënten zijn aanwezig om het belang van Kerken in de samenleving te onderstrepen.

Kerk-zijn is per definitie een publieke aangelegenheid, maar het is kennelijk nodig om dat af en toe nog eens te onderstrepen. Want hoe een land zonder kerken er zou uitzien, is maar zeer de vraag.

Dr. Guy LIAGRE is synodevoorzitter van de VPKB

Schepping en wetenschap

Zes jaar geleden maakte ik de overstap van gemeente-predikant naar leerkracht in het Protestants-evangelisch Godsdienstonderwijs. Met deze verandering kreeg ik ook een heel ander takenpakket. In feite heb je in het onderwijs een veel meer overzichtelijke functie dan in het predikantschap. In het onderwijs moet je lessen verzorgen. Als dat bevredigend verloopt dan ben je voor een belangrijk deel geslaagd. Een predikant heeft veel meer taken en in zijn functie zitten veel meer complicaties. Mensen zijn belangrijk, gevoelens zijn belangrijk, goede prioriteiten en een realistische opvatting van je taak eveneens.

Als je gaat lesgeven komen er opeens ook veel nieuwe onderwerpen op je bureau om je in te verdiepen: kerkgeschiedenis bijvoorbeeld, geestelijke stromingen en het onderwerp "Schepping en wetenschap". Over het laatste wil ik het met u hebben.

Jart VOORTMAN

Guth toen hij zei dat ons heelal 'een gratis lunch' is. Daarmee bedoelde hij: het had net zo goed niet kunnen ontstaan en: voor het zelfde geld ontstaat er nu opnieuw een heelal.

Nieuw wereldbeeld

In die laatste 200 jaar heeft de wereld zich voor ons ontsloten. Er is een nieuw wereldbeeld ontstaan. In het begin van de 19^e eeuw begonnen geologen te spreken over ijstijden. Darwin vermoedde een samenhang tussen de soorten en formuleerde zijn evolutietheorie. Hubble ontdekte dat er andere sterrenstelsels waren en opende onze ogen voor een heelal met afmetingen van miljarden lichtjaren. Sinds (pas!) 45 jaar weten we dat bergen worden gevormd door een horizontale beweging van de aardkorst. Rond dezelfde tijd werd de theorie van de oerknal bevestigd door de ontdekking van de achtergrondstraling. Nog recenter is de bevestiging van het vermoeden dat 65 miljoen jaar geleden de dinosauriërs omkwamen door een catastrofale meteorietinslag. Het gevolg van deze gebeurtenis was dat de zoogdieren vrij spel kregen en daarmee de mens op het toneel kon verschijnen.

Dit ontlokte de paleontoloog Steven Gould de lachende opmerking dat de mens 'een schitterend ongeluk' is. Want was die ramp er niet geweest, dan waren wij er ook niet gekomen.

Een soortelijke opmerking deed de kosmoloog Alan

Creationisme

Een veel voorkomende reactie op al dit nieuws is de ontkennen van deze wetenschappelijke verworvenheden. In het creationisme houdt men vast aan wat men noemt de letterlijke uitleg van de Bijbel. Om enkele geliefkoosde standpunten te noemen: de aarde is helemaal niet zo oud, de dinosauriërs leefden in de tijd van enkele bijbelschrijvers en vele geologische problemen kunnen verklaard worden door de wereldwijde zondvloed. De bewijsvoering voor deze standpunten is echter verre van samenhangend. Het creationisme heeft de kenmerken van pseudowetenschap, of zoals ik het ergens las: het is een vorm van achterwaartse science fiction.

Bijbeltrouw is het creationisme echter evenmin te noemen. Men gaat aan allerlei bijzonderheden van de bijbelse teksten voorbij, omdat deze gegevens niet passen in de visie op de Bijbel. In de eerste hoofdstukken van de Bijbel gaat het vooral om belangrijke levensvragen. Is deze wereld in Gods hand? Zijn wij veilig? Wat is de bedoeling van het huwelijk? Enzovoorts. Voor creationisten bevatten Genesis 1 en 2 echter vooral nauw-

keurige informatie over het begin, dat volgens hen wetenschappelijk is bevestigd. In de bijbel is water vaak een bedreigende tegenkracht. Denkt u maar aan de bekende psalm 42, waarin een mens in nood op zoek is naar God. Opeens zegt hij: de roep van vloed naar vloed... al uw golven slaan zwaar over mij heen. Hetzelfde woord 'vloed' komen we tegen in Genesis 1:2: duisternis lag over de oervloed. Het is duidelijk: de duisternis en het water in Genesis 1 zijn tegenkrachten, maar God maakt de aarde bewoonbaar (vgl. Jesaja 45:18).

Voor de creationist is water echter H₂O. Men probeert overleveringen over de schepping in te passen in onze natuurwetenschappelijke categorieën. Daarmee is het creationisme wat zijn bijbeluitleg betreft in de grond van de zaak *anachronistisch*, dat wil zeggen, men stelt vragen van onze wetenschappelijke tijd aan een bijbeltekst, die eigenlijk iets heel anders wil zeggen. Je kunt het vergelijken met een gedicht. Bij een gedicht maak je ook geen wiskundige analyse van het gebruik van de letters van het alfabet. Als je dat doet begrijp je niet waarvoor gedichten geschreven worden.

Negeren

Het creationisme ontkent wezenlijke verworvenheden van de wetenschap. Er zijn zeer veel gegevens die wijzen op een grote ouderdom van de aarde, maar het creationisme wil hier niet aan. Het mechanisme van de ontkenning en het negeren vinden we echter ook dichterbij huis. Velen zeggen: leg gewoon dat scheppingsverhaal goed uit. De wetenschap gaat over een heel ander terrein. Die hoeft je er niet in te betrekken. Dit is bijvoorbeeld de positie van de bekende Karl Barth. Zijn uitgangspunt was: het geloof hoeft niet bewezen te worden, maar bewijst zichzelf. Mijn mening is dat je jezelf in de marge plaatst als je niet ingaat op de vragen die het nieuwe wereldbeeld oproept.

De laatste jaren ben ik als amateur bezig mij te verdiepen in belangrijke verworvenheden van de wetenschap, maar ook met de vraag wat de grenzen zijn van onze wetenschappelijke kennis. In de leraarskamer is heel wat deskundigheid verzameld en soms vraag ik een collega om opheldering. Vaak gebeurt het dat dan vanzelf het gesprek op levensbeschouwelijk terrein komt. Door wetenschap serieus te nemen – dat is mijn ervaring – kan geloof alleen maar aan zeggingskracht winnen.

Vloed aan literatuur

De afgelopen tijd zijn we gezegend met een enorme vloed aan literatuur over het onderwerp geloof en wetenschap. Dat is begonnen met de bundel *Schitterend ongeluk, of sporen van ontwerp?*, twee jaar geleden onder

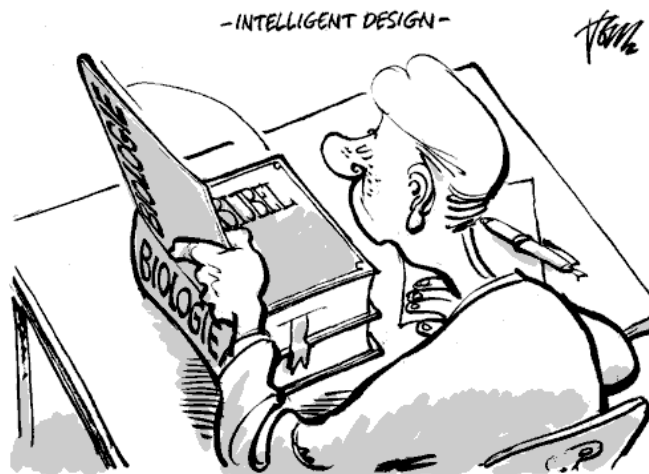
redactie van Dekker, Meester en Woudenberg. Er volgde korte tijd later een tweede bundel en binnenkort verschijnt een derde bundel. Op Belgische bodem verscheen dit jaar het boek van de veelzijdige schrijver Gerard Bodifée *God en het gesteente*. En dan zijn er natuurlijk de vertaalde boeken van Michael Behe en William Dembski, de roergangers van *Intelligent Design* in de VS.

Dat juist nu de discussie over *Toeval of ontwerp* losbarst heeft denk ik veel te maken met de onhoudbaarheid van het creationistisch standpunt en de onmogelijkheid om het verworven wetenschappelijke wereldbeeld te negeren in de levensbeschouwelijke orientatie.

Maar ongetwijfeld speelt ook een andere ontwikkeling een rol. Er zijn sommige wetenschappers die beweren dat levensbeschouwelijk atheïsme de noodzakelijke consequentie van wetenschap is. Ze zeggen: deze hele wereld is het gevolg van een blind proces. Er is geen zin aan te ontleen. De mens is niet meer dan een ingewikkelde verzameling moleculen. Dieren zijn machines die genen doorgeven aan een volgende generatie. De spraakmakende atheïst Richard Dawkins spreekt bijvoorbeeld zo. We noemen dit *reductionisme*. Een reactie hierop kon niet uitblijven.

Intelligent Design

De beweging van Intelligent Design aanvaardt wel de wetenschappelijke verworvenheden van de laatste 200 jaar, maar stelt dat men onmogelijk deze wereld kan verklaren vanuit de ene factor toeval. ID wil aantonen dat er in de natuur *onherleidbaar complexe systemen* zijn, die alleen maar verklaard kunnen worden vanuit een transcendente intelligente oorzaak. We hebben hier echter wel een methodologisch probleem. Toeval en ontwerp zijn randbegrippen in de wetenschap. Hoe kun je bewijzen dat iets toevallig is, als je alle factoren niet kent? En is het niet riskant om God te verbinden met de gaten in de wetenschappelijke kennis? De intelligent-design-beweging is er niet in geslaagd een wetenschap-

pelijk programma te ontwikkelen die de houdbaarheid van haar standpunten onderzoekt. Dat kan ook niet. God kan niet een factor zijn in de wetenschapsbeoefening. We hebben hier dus niet met een wetenschappelijke, maar met een levensbeschouwelijke discussie te maken.

Probleem

Maar er is nog een ander probleem. Men kan verwonderd zijn over de wonderen van de natuur, de wonderbaarlijke ontwikkeling van de mens vanaf de conceptie tot de geboorte, de warmtesensoren van de slang, het gecompliceerde en efficiënte samenleven van bijen, enz. Maar alle vlees is als gras.... Dezelfde stroom die ons voortstuwt, leidt ons naar de ondergang. De natuur is verrukkelijk en schitterend, maar tegelijk wreed en onverschillig. De Grauwe Klauwier, die kevers prikt op de doornen van een struik, en ze in deze marteltoestand zo lang mogelijk in leven laat om de kevers op die manier vers te houden, sommige sprinkhanen en spinnen, waarbij het wijfje na de liefdesdaad haar partner begint op te eten, de leeuw die, als een vrouwtje welpen heeft, eerst deze welpen doodt om de volgende dag met het vrouwtje te paren - hoe heeft de goede God het kunnen bedenken?

Ik vroeg het aan de vogels
de vogels waren niet thuis
ik vroeg het aan de bomen
hooghartige bomen
ik vroeg het aan het water
 waarom zeggen ze niets
 het water gaf geen antwoord

als zelfs het water geen antwoord geeft
hoewel het zoveel tongen heeft
wat is er dan
wat is er dan

er is alleen een visserman
die draagt het water
onder zijn voeten
die draagt een boom
op zijn rug
die draagt op zijn hoofd een vogel

Guillaume VAN DER GRAFT

Het is niet verbazingwekkend dat de eerste ketterij in het christendom, die van Marcion en de gnostiek, te maken had met deze kwestie: hoe kan die liefdevolle God die we door Jezus hebben leren kennen, tegelijk onze Schepper zijn?

Zondeval

De klassieke oplossing voor deze vragen is de voorstelling van de Zondeval. Men zegt: God heeft de wereld goed geschapen, Het was een paradijs, maar door de schuld van de mens is het paradijs verloren gegaan. Het probleem is nu, dat we in onze tijd weten, dat onze aarde nooit een paradijstoestand zonder wreedheid, ziekte en dood, heeft gekend. De goede schepping is dus een raadsel. Bij Paulus komen we ook deze moderne notie tegen als hij spreekt over de vergankelijkheid van ons bestaan (Rom 8:18 e.v.; 2 Kor 4:16-18). Zijn beschouwing over de eerste en de tweede Adam in Romeinen 5 is echter moeilijker in te passen in ons moderne wereldbeeld.

Gods openbaring

Als we de natuur en onze kosmos bestuderen, stuiten we op een fundamentele ondoorgrondelijkheid. We tasten aan een mysterie, maar dit mysterie laat zich niet ontvouwen. Tegen deze achtergrond wordt de boodschap van de kerk, Gods openbaring, niet gerelativeerd, maar juist des te meer belangwekkend. We kennen God niet door de werken van de natuur, maar in de eerste plaats door zijn openbaring. Wij mensen tasten rond in het duister, maar God heeft zijn trouw betoond aan Israel en hij heeft zijn ware gezicht laten zien door Jezus Christus. Misschien kan bijgaand gedicht dat beter duidelijk maken, dan een beschouwing.

Jart VOORTMAN is leerkracht protestants-evangelische godsdienst in Vilvoorde.

Een nieuwe cyclus theologie op basisniveau

Wilt u zich verdiepen in de bijbel op een degelijke manier, maar zonder moeilijkdoenerij of... wilt u meer weten over vragen van geloof en leven of... wilt u uw engagement in de kerk eens verdiepen, dan is het VCGO iets voor u. Wilt u misschien Protestantse Godsdiensten geven op de basisschool of in het lager middelbaar... dan is het VCGO zeker iets voor u. In oktober 2007 begint er een nieuwe cyclus.

Dick WURSTEN

Het VCGO biedt al decennialang een betrouwbare opleiding theologie op basisniveau. Talloze leerkrachten voor het Protestants Godsdienstonderwijs ontvingen hier hun vorming en sinds 2001 wordt ook een pakket toegespitst op kerkelijke werkers aangeboden. De lessen worden gegeven door enthousiaste lectoren, die gekwalificeerd zijn binnen hun vakgebied en die de studenten wegwijs maken in alles wat met bijbel, geloof, kerk en samenleving te maken heeft vanuit een open protestantse visie. Een brede waaier van algemene en theologische vakken vormt de basisopleiding, die aangevuld wordt met twee praktische opleidingen, gericht op het onderwijs en de kerk.

1. *Didactische richting*: (aspirant) leerkrachten Protestants Godsdienstonderwijs krijgen voluit de kans om de praktijk van het onderwijs te leren kennen via stages gedurende de hele opleiding. Een uitgebreid didactisch en pedagogisch begeleidingsprogramma is opgezet en wordt vormgegeven in samenwerking met leerkrachten en de inspectie PEGO.

2. *Pastorale richting*: iedereen die zich voor een plaatselijke kerk inzet en zich verder wil toerusten, krijgt de kans om naast de theorie ook de praktijk van het kerkelijk leven te leren kennen via doelgerichte stages. De praktische training wordt opgezet in overleg met de student en vindt plaats onder begeleiding van predikanten van de VPKB.

Algemeen

- De hele cursus duurt drie jaar en levert 90 ECTS-punten op. Het cursusjaar loopt van oktober tot juni.
- De lessen worden gegeven op woensdag van 14u tot 18u in de Bollandistenstraat 40 te Brussel.
- De vakken zijn in modules ingedeeld, zodat de studie over meerdere jaren kan worden gespreid (met een maximum van negen jaar).
- Men kan zich ook inschrijven als vrij student en enkele modules naar keuze volgen.

- Indien het vereiste aantal studiepunten behaald is, krijgt men een erkend bekwaamheidsbewijs voor protestants godsdienstonderwijs LO/LSO (richting onderwijs) of een getuigschrift voor kerkelijk medewerker (richting kerk).
- Middels een schakelprogramma kan men instromen aan de FPG om de opleiding om te zetten in een Bachelor.
- Het inschrijvingsgeld bedraagt 300 Euro per cursusjaar of 15 euro per lesmiddag, lokaal, verzekering en secretariaat inbegrepen.

Inlichtingen:

T. Rutten - Gen. De Ceuninckstraat 65, 2800 Mechelen
Tel. 015/34.47.35 tania.rutten@telenet.be

Dick WURSTEN is voorzitter van het VCGO.

Modules of vakken:

oude testament
nieuwe testament
judaïca
kerkgeschiedenis
geloofsleer
filosofie
ethiek
hermeneutiek
interculturele theologie
maatschappelijke stromingen
wereldgodsdiensten
didactiek
psychologie
pedagogie
BLO
muzische vorming
pastoraat
diaconaat
homiletiek
catechetiek
kerkleer & kerkrecht

Graag uw aandacht voor...

Legeraalmoezenierdienst

Hoofdaalmoezenier Gabriël MERLEVEDE werd officieel benoemd tot opperaalmoezenier. Om dit feestelijk te benadrukken vond een receptie plaats op 14 mei jl. in aanwezigheid van o.a. beide covoorzitters van de ARPEE.

Infovergadering kerkenraadsleden

De Franstalige kerkenraadsleden zijn uitnodigd voor een informatievergadering over het reilen en zeilen van de VPKB op zaterdag 2 juni 2007 van 9.00

en 12.00u. in de Marsveldstraat 5 - 1050 Brussel. Deze vergadering is vooral bedoeld als toerusting voor nieuwe kerkenraadsleden, die de interne structuur van de Kerk soms onvoldoende kennen. Uiteraard is iedereen, die de Franse taal machtig is, welkom.

Kirchentag

Kerkmozaïek heeft reeds verschillende malen de *Kirchentag* aangekondigd. Deze vindt plaats van 6 tot 9 juni a.s. in Keulen (D). Meerdere leden van de VPKB, waaronder contactpersonen Saskia KETELAAR en Heike SONNEN zullen hieraan deelnemen. De voorzitter van de synodale raad is als eregast uitgenodigd. Officiële ontmoetingen met o.a. politici staan op het programma.

Methodistische Kerk

Het Instituut voor Evangelisatie van de Methodistische Kerk in de VS viert zijn 25-jarig bestaan. Ter gelegenheid hiervan nodigt de Methodistische Kerk de kerkleiders van haar partnerkerken uit. Verblijfskosten vallen ten laste van het betreffende Instituut. De voorzitter van de synodale raad zal de VPKB vertegenwoordigen.

Synodevergadering

De synodevergadering 2007 vindt dit jaar plaats op 24 november in de gemeente SOW-Brussel (Nieuwe Graan-

markt). Op het programma staat dit jaar enkel het jaarlijks verslag van de synodale raad. De documenten zijn momenteel in voorbereiding.

Ambten

In het kader van bovengenoemde synodevergadering is een werkgroep Ambten actief bezig met het voorbereiden van een aantal documenten.

- Enerzijds zal de synodevergadering een nieuwe formule voor het proponenterschap kunnen bespreken.
- Anderzijds werkt men ook aan de voorbereiding van een bezinningsdocument over predikanten in moeilijkheden: hoe dit verhelpen? Wat kan worden gedaan als er zich problemen voordoen?
- In de VPKB gaan ook niet-predikanten voor in de kerkdiensten. De werkgroep stelt aan de synodevergadering voor om dit ook kerkordelijk vast te leggen. Dit, uiteraard rekening houdende met de cultuurverschillen in de respectievelijke districten.
- Een andere kwestie betreft de nascholing van predikanten. In alle beroepen is regelmatige nascholing noodzakelijk. In onze Kerk bestaat hiervoor een structuur. Deze blijkt echter niet aan alle noden te voldoen. Ook dient men de nascholing van predikanten in een duidelijker kader te plaatsen. Aan Franstalige kant heeft men voor de permanente vorming van predikanten een bijzondere werkgroep opgericht. Deze werkt nauw samen met de Franse en Zwitserse Kerken.
- Tot slot werd een drieluik opgesteld, dat de verschillende vormen van nascholing inventariseert. Er is nood zowel aan algemene nascholing als aan specifiek theologische recyclage. In sommige gevallen kan dit gezamenlijk met gemeenteleden, in andere gevallen dient het een typische beroepsnascholing te zijn, die rekening houdt met de specifieke beroepsbekwaamheden.

Rwanda

De coördinatie Kerk en Wereld zou graag de jume-lages met Rwandese part-nergemeenten weer aan-zwengelen. Zij dringt erop aan dat alle districten een contactpersoon aanstellen

voor de relatie met de *Eglise Presbytérienne au Rwanda*.

Leeftijdsgrens kerkenraadsleden

De synodale raad ontving een vraag over de leeftijdsgrens voor kerkenraadsleden. In de Gewoonteregels is de maximumleeftijd van 70 jaar voor het beginnen van een nieuw mandaat vastgelegd. De Vlaamse regering heeft deze regel voor de Vlaamse bestuursraden ondertussen geschrapt. De vraag rijst nu of deze regel niet moet worden uitgebreid voor de kerkenraden.

Partners

De voorzitter van de synodale raad nam deel aan de algemene vergadering van de Belgisch-Luxemburgse Federatie van Adventkerken, waar hij ook de groeten van onze Kerk overbracht. De algemene vergadering verkoos o.a. een nieuwe voorzitter Kyala NGOY. Zij aanvaardde een nieuw beleidsplan voor de komende jaren. Dit document onderstreept vooral het missionaire karakter van de Federatie.

De VPKB was ook vertegenwoordigd op de jaarvergadering van de Unie van Baptisten in België. Deze is de laatste jaren sterk gegroeid.

Ze besloot om haar structuur aan deze ontwikkelingen aan te passen. In 2009 zal een nieuwe interne regelgeving in voege treden. Deze beperkt o.a. de mandaten van de democratisch verkozen bestuursleden in de tijd.

Dariusz TOMCZAK

De heer TOMCZAK werd na zijn vicariaat te Eupen - Neu-Moresnet tot predikant verkozen. De inzegeningdienst zal plaatsvinden op 23 september 2007 om 15.00u.

Johannes VISSER

De gemeente Antwerpen-Oost verkoos dhr. Johannes VISSER tot vicaris. Dhr. Visser genoot zijn theologische vorming in Utrecht en studeerde eveneens internationale betrekkingen (Groningen) en Engelse taal en letterkunde (Leiden). De bevestigingsdienst als vicaris vindt plaats op zondag 3 juni om 15.00u.

Mons-Centre

De overheid aanvaardde de omvorming van een predikantsplaats tot eerste predikantsplaats voor de gemeente Mons-Centre. Dit Koninklijk Besluit gaat in met terugwerkende kracht per 28 februari 2007.

Comines

De synodale raad verklaarde ds. Alphonse MUKE-RINKINDI beroepbaar binnen de VPKB. Hij ontving ondertussen een beroep van de gemeente Comines. Per 1 juni 2007 neemt hij daar zijn nieuwe taak op. Ds. Mukerinkindi is van Rwandese afkomst maar heeft de Franse nationaliteit. Hij werkte een tijd in Frankrijk, studeerde af in Butare en later in Yaoundé (licentiaat).

Marc SCHIPPERS

De heer Marc SCHIPPERS is momenteel werkzaam als havenpastor te Antwerpen. Hij verdedigde op 22 mei 2007 met succes zijn licentiaatsverhandeling aan de Brusselse Faculteit voor Godgeleerdheid. De synodale raad feliciteert hem met het behaalde resultaat en hoopt dat hij onder Gods zegen onze Kerk nog vele jaren ten dienste mag zijn.

Homoseksualiteit

- Een ad hoc werkgroep bereidde een gespreksdocument voor over Homoseksualiteit, dat zij met de districtsvoorzitters besprak. De synodale raad gaf zijn fiat over dit document en zond het ter bespreking naar de districtsbesturen. Het definitieve document zal worden toegevoegd aan de synodedocumenten 2007.
- De werkgroep maakte ook een dossier klaar met hierin de documenten van de laatste studiedag over dit thema op 30 september 2006. De kerkenraden ontvangen hiervan een exemplaar in pdf-bestand en één hardcopy.

Bijkomende exemplaren kunt u bestellen door het overschrijven van 4 Euro per exemplaar op het rekeningnummer van de VPKB 068-0715800-64 met vermelding : "Dossier Studiedag 30.09.2006"

Colours of Grace

De Gemeenschap van Protestantse Kerken in Europa gaf een nieuw gezangenboek uit. Het bevat in totaal 157 liederen in meerdere talen. Het is een uitstekend werkinstrument voor al wie op zoek is naar meertalige protestantse liederen. Zowel klassieke koralen als moderne liederen, spirituals als Taizé-gezangen komen er in voor. Uiteraard begint het boek met de Psalmen! Deze zijn immers het manna van de Kerk. Deze bundel is een bijdrage als voorbereiding voor het derde oecumenische treffen in Sibiu in september 2007.

*Stube Verlag 2006, 395 bladzijden, 14 Euro
ISBN 3-89912-096-5*

Volwassenenvormingswerk

Programma

- 01 - 03/07/2007 **Uitleefdagen**, over het bijbelboek Ester,
TPC, Groenenborgerlaan 149,
Antwerpen
- 02 - 04/09/2007 **Theologische Conferentie**,
'Gender Trubbels'
Groot Bijgaarden
- 11/09/2007 **Levensbeschouwelijk engagement:
achterhaald verlangen of
emancipatorische hefboom.**
Dr. Jef van Bellingen,
CMD, Stalingradlaan 18-20, Brussel
- 11/09 25/09 **Islam voor Beginners**, Vormingplus,
02/10/2007 Koning Albertlaan 2,
3010 Kessel-Lo
- 07/11 14/11 **Boeddhisme, oorsprong, geloof en**
21/11/2007 **context**, dr. Freek Bakker, FPG
Bollandistenstraat 40, Brussel
- 16/11/2007 **De Rode Tent, vrouwen over
traditie**, Kadija Aznag
Gent

Informatie over alle activiteiten

Effe van der Linden
Marsveldstraat 5
1050 Brussel
02 510 61 62
motief.vvwerk@skynet.be
www.motief.org

Opgelicht

Theologische Conferentie 2 t/m 4 september, Groot Bijgaarden Gender Trubbels

Denken over het anders-zijn van man en vrouw kan een hedendaagse uitdaging zijn. Wat betekent dit anders-zijn? Een maatschappelijke constructie? Een deel van onze menselijke conditie? Vaak blijft de discussie over verschillen steken in de discussie over natuur en cultuur.

Op deze conferentie willen we onderzoeken of we buiten het raamwerk kunnen stappen van 'de gegeven' seksuele structuur van man en vrouw. En vragen ons af of dit ook kan vanuit een bijbels-theologisch perspectief? Spreekt de bijbel alleen over man en vrouw in eenduidige beschrijvingen of zijn de lijnen van deze structuur ook in de bijbel niet zo eenduidig te trekken? Hoe helpt een filosoof als Hanna Arendt ons verder?

Na elke lezing is er ruimte voor vragen, gesprek. Daarrond ontmoeting en reflectie. We proberen ook op speelse wijze onze rol uit te leven en misschien ook ons in te leven in de rol van een ander.

Deelname voor de 3 dagen incl. overnachtingen en maaltijden €80. De prijs mag geen belemmering zijn om deel te nemen. Neem gewoon even contact op.

Studiefonds: Ik help een kind

Ik help een kind

Bent u al op de hoogte van het bestaan van een studiefonds voor jongeren van onze partnerkerk in Rwanda? Jongeren van de Eglise Presbytérienne au Rwanda ontvangen daaruit financiële steun voor hun middelbare studies. De giften daarvoor komen niet uit de officiële zendingsbijdragen van de VPKB-gemeenten.

Het is voor individuele personen, diaconieën of andere groepen uit de gemeenten een mogelijkheid om iets extra's te doen om jonge mensen kansen op een betere toekomst te geven.

Leren: een voorrecht

We ontvingen een lijst met namen van jongeren, die dankzij de vele bijdragen uit de VPKB gemeenten de komende jaren gesteund zullen worden. Voor hen is het een groot voorrecht om naar school te gaan. Dat beseffen wij vaak niet in onze rijke landen, waar jongeren verplicht zijn om tot hun 18^e naar school te gaan. Leren, zich ontplooien, open van geest te worden, kennis opdoen, in de meest brede zin, is de basis van alle ontwikkeling.

Het is goed om in dit verband eens terug te denken aan de situatie bij ons in de eeuwen die achter ons liggen. Toen onze (over-) grootouders ook op alle mogelijke manieren naar mogelijkheden zochten om vooruit te komen. Dat was destijds ook een hartstochtelijk streven van onze Reformatoren in de 16e en 17e eeuw. Laten we niet vergeten dat één van de eerste acties die Calvijn ondernam in Genève was dat hij scholen opende. Niet alleen voor jongens, maar ook voor meisjes! Dat was in die tijd totaal nieuw.

Beste gevers,

Ik dank u heel hartelijk dat u mij hebt ondersteund. Dankzij u kon ik mijn middelbare school afmaken. Met een beurs van de overheid studeer ik nu in Kigali aan het Hoger Instituut Computer en Informatie Technologie. Ik ben hier intern. Nogmaals hartelijk dank!

Gaston Nteziyaremye

Nieuwsbrief april 2007

In april hebben al onze donateurs een nieuwe uitgave van de Nieuwsbrief ontvangen. Twee keer per jaar willen we hen persoonlijk informeren over de stand van zaken. Deze Nieuwsbrief nr. 5/april 2007 is ook te lezen op de website: www.vpkb.be/protestantsesolidariteit. In dit nummer is o.a. een brief opgenomen van Gaston Nteziyaremye.

Record opbrengt in 2006

Dankzij een recordopbrengst in 2006 van 34.347 € kunnen we dit jaar meer jongeren financieel ondersteunen. In 2005 ontvingen 215 jongeren steun uit het studiefonds. In 2006 konden we 230 jongeren ondersteunen. Voor dit jaar werd de bijdrage aan het studiefonds verhoogd van 25.000 € tot 30.000 €. In februari kregen we bericht uit Rwanda, dat er in 2007: 295 jongeren financieel ondersteund kunnen worden. Daar zijn zij natuurlijk erg blij mee! En wij niet minder. Ons streefbedrag voor dit jaar is 35.000 €. Helpt u mee om dit te halen? Hartelijk dank aan iedereen die dit jaar al een bijdrage heeft gestort. Eind april stond de teller op 7.500 €.

Greet HESLINGA

U kunt uw bijdrage voor het studiefonds "Ik help een kind" storten op:

Rekeningnummer 125.9302045.30
van Protestantse Solidariteit,
Marsveldstraat 5,
B-1050 Brussel
o.v.v. 'Ik help een kind'
(Fiscaal attest vanaf 30 Euro)

Contactpersoon:

Jean Lenders

Tel. 03-666.24.99

E-mail: ikhelpeenkind@vpkb.be

Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid

Studiedagen FPG en ThUKampen

Op vrijdag 20 en zaterdag 21 april 2007 vonden de eerste gezamenlijke studiedagen plaats van twee protestantse universitaire instellingen uit Brussel en Kampen (Nederland). Annekatrien Van den Bulck (FPG) was erbij en bracht het volgende verslag uit.

Er waren 4 studenten uit Kampen en 3 studenten van Brussel aanwezig. De studiedagen stonden onder leiding van prof. dr. Klaas Spronk (Kampen) en prof. dr. Dorothea Erbele-Küster (Brussel). Prof. dr. Peter Tomson (Brussel) was vrijdag aanwezig om een inleidend college te geven. Het thema van de studiedagen was 'Lezen' - een veelzijdig onderwerp, zo bleek.

De studenten uit Nederland kwamen vrijdagmiddag aan in Brussel. Vanaf 14u30 werden zij op de Faculteit verwacht, waar ze werden verwelkomd met koffie, gebak en fruit. Wij, de studenten uit de verschillende faculteiten, ontmoetten elkaar voor het eerst hoewel wij reeds per email contact hadden gehad. Wij moesten namelijk met z'n tweeën (1 student uit Kampen en 1 uit Brussel) een presentatie voorbereiden over onze interpretatie van een bepaald bijbelgedeelte. Om 15u00 werd de studiedag officieel geopend met de inleidingen van de 3 genoemde professoren. Deze handelden alle drie over de waarde van historische en literaire benaderingen, maar waren toch zeer verschillend. Aansluitend volgde een discussie over hetgeen was gezegd.

's Avonds zijn we samen gaan eten in een klein maar gezellig typisch Brussels restaurantje. Onderweg daarheen hadden de studenten van Kampen (en die van Brussel trouwens ook) de kans om onze hoofdstad te bekijken.

Na een weldoende (maar voor sommigen korte) nachtrust begonnen we 's morgens met de presentaties van wat wij per twee studenten hadden voorbereid over

contextueel bijbellezen. Marjan de Vries en Eefje van der Linden bespraken Psalm 8, Helma Lubbers en Henriette Brouwer hadden het over Ruth en Gea Feddes en Annekatrien Van den Bulck gaven hun interpretatie van Jona 1. Na de presentaties was er mogelijkheid tot vragen stellen en discussie.

Het middagmaal hielden we in het stadspark, aangezien het heel mooi weer was. Toen onze magen gevuld waren, vertrokken we naar het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten te Brussel. Daar kregen we een interessante rondleiding van prof. dr. Dorothea Erbele-Küster. Na een verfrissend drankje op een zonnig terrasje, was het voor de studenten van Kampen tijd om naar Nederland te vertrekken.

Ik denk dat ik in naam van alle aanwezigen spreek, als ik zeg dat de studiedagen Kampen-Brussel zeker voor herhaling vatbaar zijn. Misschien waren ze wel het begin van een jaarlijkse traditie?

Dr. Jurjen WIERSMA, Titularis leerstoel Systematische Theologie aan de FPG

Bibliotheek FPG

De bibliotheek is niet alleen het wetenschappelijke hart van de Protestantse Faculteit maar ook een intensieve en veeleisende werkplek. Mevrouw Grce, de bibliothecaresse, heeft assistentie nodig. In concreto, de bibliotheek van de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid te Brussel **ZOEKT** vrijwillig-(st)ers die bereid zijn om een middag per week van 13u30 tot 16u30 (of meer) te helpen bij het dagelijkse werk en/of bij projecten van langere termijn, zoals de codering van de verzameling boeken en tijdschriften. Het gaat om de periode van half september tot half december 2007 en/of van half januari tot half maart en/of van eind maart tot eind juni 2008.

*Neemt u, als u bent geïnteresseerd, contact op met Eliane Evrard-Grce, bibliothecaresse FPG,
Bollandistenstraat 40, 1040
(tel.02-735.47.31 / email biblio@protestafac.ac.be)*

Waar maken we ons nu toch zo druk om ?

Judith VAN VOOREN

Vrouwen hoeven in de kerk helemaal niet te zwijgen. Ze hebben ook helemaal geen minderwaardige positie. Al in de vroegste kerken hadden juist vrouwen vaak een heel belangrijke rol te spelen. Ze deden volop mee wanneer er in de kerk gebeden of geprofeteerd werd.

Paulus heeft daar ook helemaal geen moeite mee. Waar hij wél moeite mee heeft is de manier waarop zij tijdens het uitoefenen van die activiteiten gekleed gaan. Het gaat Paulus dan niet om hoogwaardige principes, maar gewoon om een kwestie van goed fatsoen. Een vrouw die haar hoofd niet bedekt kan zich net zo goed laten kaalknippen, schrijft hij aan de Korintiërs (I Kor 11: 2-16). En als ze dat dan een schande vindt, moet ze haar hoofd bedekken. Wat betreft de man beweert Paulus trouwens dat het de natuur zelf is die leert dat lang haar een man te schande maakt. Het goede fatsoen of de natuur, het is duidelijk dat het in Paulus' tijd en cultuur niet gepast was voor een vrouw haar hoofd niet te bedekken zoals het voor een man geen pas gaf zijn haar te laten groeien.

De vrouw speelde een belangrijke rol in het gemeentelven en Paulus is daar gelukkig mee. Hij maakt zich enkel druk over het feit dat de vrouwen zich niet fatsoenlijk kleden. Fatsoen wordt hier zelfs letterlijk een hoofdzaak, omdat die hoofdbedekking haar tegelijk de volmacht geeft om te zijn wie ze is, om te doen wat ze doet. Het Grieks laat daarover geen twijfel bestaan. Waar wij 'macht' lezen (NBG), of 'zeggenschap' (NBV), staat eigenlijk 'exousia' (= volmacht). Vrouwen zijn gevolmachtigd tot bidden en profeteren indien ze hun hoofd bedekken. Met andere woorden, zolang ze de regels van het goede fatsoen respecteren hebben ze recht van spreken, net als mannen.

Voor veel christen-vrouwen is het verhaal van de hoofddoek inmiddels niet meer actueel. Maar zolang is het toch niet geleden dat wij nog in de kerk zaten met mutsjes en sjaaltjes op? En als er hier of daar nog wat groepen zijn waar vrouwen netjes met haar haren bedekt ter kerke gaan, bekijkt de een ze meewarig, een ander toch met een zeker respect. Maar weinigen worden erover verontwaardigd. Er zijn nog steeds zusters die hun hoofd

bedekken en ook dat kan ons niet boos maken. Maar ja, dan gaat het over christenen... Maar die moslimmeisjes die hun hoofd moeten bedekken, dat is pas erg! Het zou teken zijn van haar onderdrukking, dat ze onder de macht staan van hun mannen. En als het dat niet is, dan doen ze het expres om anderen te shockeren.

Maar luistert er dan niemand naar wat die meisjes zelf zeggen? Dat dit voor haar gevoel fatsoenlijk is. Dat ze op deze wijze respect willen tonen voor de godsdienst die hen draagt en kracht geeft? Zien we dan niet dat het

net zo is als voor de vrouwen uit de tijd van Paulus: haar hoofdbedekking geeft haar de volmacht, het recht tot spreken, studeren, voluit haar verantwoordelijkheid op te nemen in de samenleving.

Die vrouwen die haar hoofd bedekken hoeven helemaal niet te zwijgen, en ze doen dat gelukkig ook niet. Je moet ze eens horen!

Judith VAN VOOREN is predikant te Vilvoorde

Hoogstpersoonlijk

Een rubriekje waarin we iemand uit de VPKB ontmoeten en vragen naar het bijzondere, eigene of onbekende van onze gast. Deze maand: Ds. Jelle BROUWER, sinds september 2006 predikant van de VPKB-gemeente Mechelen-Noord. Hij is geboren in 1959 en diende in Nederland twee gemeentes. Het gezin Brouwer bestaat uit negen personen.

Ruud FOPPEN

“Misschien komt het doordat ik al vanaf m’n zesde jaar pianoles heb, maar muziek speelt een belangrijke rol in mijn leven. Het blijkt ook in de praktijk erg handig te zijn. Dat je noten kunt lezen, kunt inschatten of een lied zingbaar is. Maar ook naar klassieke muziek luisteren doe ik heel graag. We hebben hier in Mechelen-Noord een kleine cantorij, die bij hoogtijdagen zingt. We hebben intussen al geoefend voor Pinksteren. Ik zou nog meer aan muziek willen doen, maar een week is nu al bijna te kort.

Ik ben nogal exact ingesteld. Op mijn school toentertijd was de combinatie van exacte vakken met Grieks en Latijn ook mogelijk. Ik hou ervan om oplossingen te zoeken voor ingewikkelde problemen. Als ik een hobby moet noemen zou dat de computer zijn. Net zo lang zoeken tot je het probleem onder de knie hebt. We hebben er hier een stuk of zeven in huis. Je ziet ook meteen resultaat. Nee, het is niet daarom dat ik ook rechten heb gestudeerd. Theologie en rechten hebben veel overeenkomsten. Het gaat om taal en interpretatie van teksten. De rechtenstudie heb ik net niet afgemaakt. Het afsluiten van de theologiestudie ging toch iets makkelijker en directer. Maar vanuit die juridische kennis en belangstelling ben ik wel tien jaar voorzitter geweest van de provinciale kerkelijke commissie voor bezwaren en geschillen. Daarnaast was ik ook scriba van de Classis. Tijdens de studie in Groningen hebben vooral de hoogleraren Labuschagne en Van der Woude indruk op mij gemaakt. De laatste was trouwens een studiegenoot van mijn vader die ook predikant was. Mijn moeder had als catecheet ook een preekbevoegdheid en heeft de Protestantenvond van Tholen gediend. Mijn moeder was meer gevoelsmatig, mijn vader werkte meer rationeel, het bekende patroon eigenlijk.

Wat voor predikant ik ben? Meer bedachtzaam. Ik kan slecht improviseren. Ik weet graag waar ik aan toe ben en ik wil ook overzicht. Mijn vrouw en ik hebben zeven kinderen, in de leeftijd van 7 tot 17 jaar. Dan moet er structuur en duidelijkheid zijn. Je moet heldere afspra-

ken maken, die voor ieder gelden. Sinds enkele weken is mijn echtgenote weer aan de studie. We hebben elkaar in Groningen ontmoet. Vanwege de kinderen heeft ze de studie toen onderbroken. Maar nu heeft ze in Brussel de draad weer opgepakt. Wil je dit alles goed regelen, dan moet je samen wel goede afspraken maken.

Mechelen-Noord is mijn derde gemeente. Ik ben in de Hervormde gemeente van Hindeloopen begonnen in 1988. Na vijf jaar werd het Heemse. Daar ben ik dertien jaar geweest. Er moest door allerlei fusies heel veel gereorganiseerd worden, waardoor ik eigenlijk totaal opnieuw moest beginnen. Toen dacht ik: dat kan ook elders. De vrees om de grens Nederland-België over te steken verdween, toen de overeenkomsten veel groter bleken dan de verschillen. Bovendien is België veel vriendelijker voor grote gezinnen dan Nederland.

Wat mij het meest opvalt? In Nederland lijkt het openbare en kerkelijke leven meer gestructureerd. Er is ook een duidelijk verschil in werken in de kerkenraad bijvoorbeeld. Ik heb nog niet zo veel meegemaakt, maar ook in de VPKB en in het district valt mij op dat er wat minder structuur is dan ik gewend was. De plaatselijke gemeenten reageren – om het zo te noemen - gereformeerd. Ik bedoel de plaatselijke zelfstandigheid gaat voorop en als het uitkomt willen we ook wel samenwerken. Tegelijkertijd zie ik een sterke collegialiteit bij predikanten, bijvoorbeeld bij ziekte. Dan vangt men samen de problemen op.

Of ik lang ga blijven? Dat zal de toekomst moeten uitwijzen. Maar de laatste veertig jaar zijn er in Mechelen-Noord maar twee predikanten geweest: Du Meunier en Fuite. Het lijkt er dus op dat de predikanten in Mechelen een lange adem hebben. Maar hoe het er over tien, vijftien jaar uitziet, daar kan geen mens iets over zeggen”.

Ruud FOPPEN is mediaconsulent

De bewoners van de Marsveldstraat (4)

Tweede verdieping: we bezoeken de Franstalige en de Nederlandstalige diensten voor volwassenenvorming.

De *Service Protestant d'Education Permanente* (SPEP) is sinds 1996 een autonome vzw. Door de erkenning en subsidiëring vanuit de Franse Gemeenschap heeft de dienst zich te houden aan een stricte taakomschrijving. De oriëntatie van de SPEP is grotendeels geconditioneerd door de eisen van hogerhand. In deze optiek moeten de activiteiten tot doel hebben: het stimuleren van de inzet van de burger voor vrede op nationaal, Europees niveau en op wereldvlak, het stimuleren van de interconfessionele dialoog en het respect voor mens en milieu.

Voor de andere, meer protestantse, oriëntatie van de SPEP, wordt de dienst gesubsidieerd door de VPKB. Hierbij gaat het om bijbelse en geestelijke vorming in samenwerking met de cel Permanente vorming van de Franstalige sectie van de commissie voor het predikambt. In het kader hiervan organiseert de SPEP theologische conferenties, predikantenvergaderingen, seminars, vorming voor kerkenraadsleden...

Eleazar
TWAGIRAYESU

Samen met een aantal vrijwilligers, zoals de leden van de bestuursraad, leidt Eleazar TWAGIRAYESU deze dienst sedert 2003. In Afrika behaalde hij een licentiaat politieke wetenschappen en een doctoraat in de theologie. 16 jaar geleden kwam hij naar België en was eerst werkzaam in de sociale sector. Daarna werd hij attaché van een senator. Tijdens deze periode behaalde hij aan de VUB een master in internationale politieke wetenschappen. Hij is gehuwd en vader van drie dochters. Zijn taak

bestaat erin, alle activiteiten van de SPEP in samenwerking met regionale teams te coördineren. E. Twagirayesu is dringend op zoek naar een secretaris (m/v) die 10 uur vrijwillig zou helpen. Hij betreurt dat er zo weinig gemeenten beroep doen op de diensten van de SPEP.

Het bureau van het Volwassenenvormingswerk (VFW) bevindt zich net naast dit van de SPEP. Eefje VAN DER LINDEN werkt er ook sinds 2003 als educatief personeelslid. Het VFW vormt samen met de *Werkplaats van Theologie en Maatschappij* een autonome struc-

tuur, die *Motief* heet. Binnen Motief zijn drie personen tewerkgesteld, die bijgestaan worden door 6 vrijwilligers te Antwerpen en te Brussel. Eefje is afkomstig uit Amsterdam maar woont samen met haar man en twee zonen al een hele tijd in Vlaanderen. Ze was eerst le-
rares, heeft dan een interculturele opleiding gevolgd en studeert momenteel theologie aan de Faculteit voor Protestantse Godgeleerdheid te Brussel.

Eefje
VAN DER LINDEN

De doelstellingen van Motief sluiten nauw aan bij deze van de SPEP. Motief wordt gesubsidieerd door de Vlaamse Gemeenschap en is niet afhankelijk van kerkelijke autoriteiten. Algemeen thema van Motief is *Geloof en Samenleving*. De activiteiten die Motief organiseert, concentreren zich dan ook op de levensbeschouwelijke identiteit, interreligieuze vraagstukken en actuele maatschappelijke tendenzen. Het is daarbij van belang samen te werken met alle levensovertuigingen en regionale Volkshogescholen. In het afgelopen jaar is het netwerk buiten de kerkelijke structuren uitgebreid. De plaatselijke gemeenten worden niet vergeten. Initiatieven van plaatselijke gemeenten die zich binnen het thema bevinden kunnen in samenwerking met Motief worden gepromoot en ondersteund. De Bijbel kan ter sprake komen niet alleen als geloofsboek maar ook in haar culturele en literaire dimensie.

Een dag in de week kan besteed worden om de plaatselijke gemeenten van informatie te voorzien, om specifieke kerkelijke activiteiten mee te helpen organiseren. Deze activiteiten worden niet door Motief georganiseerd maar zijn de verantwoordelijkheid van het VPKB-Volwassenenvormingswerk. Deze activiteiten kunnen ook niet gesubsidieerd worden door de overheid maar worden voor de werking belangrijk genoeg geacht om voort te zetten. De financiële steun komt hierbij ook van de VPKB. In 2006 hebben meer dan 1.500 personen deelgenomen aan de diverse vormingsactiviteiten. Speciale aandacht is er om jong volwassenen te bereiken.

(Uit : *Mosaïque*)

Aan de voeten van de joodse wijzen

Als een schip volgeladen, een goedgevulde schatkist, een bokaal met levenslang gevonden parels zo komt het dikke boek van Jan Nijs bij ons binnen. Het is een levenswerk, één van de levenswerken die deze hartstochtelijke mens ons geschonken heeft. Het Belgisch protestantisme mag zich verheugen over zo'n voorganger, zo'n voortrekker op ongebaande wegen, die dan ook een voorganger werd voor velen buiten het Belgisch protestantisme. Wij mogen niet nalaten, de schrijver en degenen die hem bijstonden geluk te wensen met deze publicatie.

Peter TOMSON

Ik doe het boek voor u open. Langs een bruin kft met veel Hebreeuwse letters, een woord vooraf van Dr. Jan Gysen, een minutieuze maar onbegrijpelijke inhoudstafel, en een inleiding van twee bladzijden en vijf regels, belandt u in een uitputtende commentaar op alle 97 *misjnajot* of 'verzen' van het rabbijnse tractaat Pirké Avot, 532 bladzijden lang, plus een tiental pagina's over het toegevoegde slothoofdstuk. En dan nog een literatuurlijst en een index van personen. Het boek heeft geen wetenschappelijke pretentie, de bibliografie aan het eind is door 'een razende scharrelkip' bijeengepikt, en een argeloze lezer zal sommige technische termen niet direct verstaan. Het materiaal is voortgekomen uit jaren van cursuswerk, en daarvoor is het boek ook het meest geschikt: het is een studieboek voor geboeide lezers en voor studiegroepen van geïnteresseerden.

Drie voorbeelden

Het tractaat met de naam *Pirké Avot*, vaak vertaald als 'Spreuken der Vaders', is een zeer geliefd deel van de rabbijnse literatuur en heeft daar een aparte plaats in. Het bevat de lijfspreuken, stuk voor stuk 'parels' inderdaad, van de generaties wijzen die tezamen de fundamente van de thans levende joodse traditie hebben gelegd. Het betreft namen als Hillel en Sjammai, Rabban Jochanan ben Zakkai, en Rabbi Akiva, evenzovele wijzen die om hun menslievende godsvrucht bekend staan en de eeuwen door ook altijd vele niet-joden hebben aangesproken. Ik geef drie voorbeelden, korthedshalve voorzien van eigen beknopt commentaar:

Simeon de Gerechte (...) placht te zeggen: Op drie dingen staat de wereld: op het Onderricht, en op de Dienst, en op de Liefdadigheid. (Avot 1:2, p. 21).

Anders gezegd: op drie zuilen berust de mensenwereld: op de studie van Gods Woord, op de eredienst, en op de werken van barmhartigheid.

(Hillel) placht te zeggen: Als ik er niet ben voor mij, wie zal er dan voor mij zijn? En wanneer ik er uitsluitend voor mijzelf ben, wat ben ik dan? En indien niet nu, wanneer dan? (Avot 1:14, blz. 95).

Ofwel: als ik mijzelf niet liefheb, hoe kan ik dan mijn naaste liefhebben? Maar als ik uitsluitend mijzelf liefheb, wat ben ik dan waard voor de samenleving? En als ik nu niet in actie kom, is de kans dan niet verkeken?

(Rabbi Akiva) placht te zeggen: Geliefd is de mens, dat hij geschapen is naar Zijn beeld; nog meer liefde, dat hem is bekend gemaakt dat hij geschapen is naar Zijn beeld. Er is immers gezegd: "Want naar het beeld Gods maakte Hij de mens" (Gen. 9:6).

Geliefd is Israël, dat zij genoemd worden 'kinderen van de Eenwige'; nog meer liefde, dat hun is bekend gemaakt dat zij genoemd worden 'kinderen van de Eenwige'. Er is immers gezegd: "Kinderen zijt gij van de HERE, uw God" (Dent. 14:1). (...)

(Avot 3:14, blz. 295, iets gewijzigde vertaling)

Commentaar: wat een voorrecht, om kennis te hebben van Gods Woord en zich daardoor met lichaam en ziel met de Schepper verbonden te weten! Wat een voorrecht voor Israël en allen die met haar gaan, om zich via de kennis van het Woord Gods kinderen te weten! En merk op dat het eerst gaat om de mens en dan om Israël. Gods mensliefde staat voorop: het gaat hier om menslievende godsvrucht.

Jezus en de rabbijnen

Op al deze dingen en nog veel meer gaat Jan Nijs uitvoerig in, puttend uit tientallen rabbijnse, oude en recente commentaren. Met name de voortdurende belichting vanuit de beide versies van het begeleidende

rabbijnse werk, Avot de-Rabbi Natan, is belangrijk en verhelderend (ARNA en ARNB, de afkorting wordt niet uitgelegd). Een wereld van rabbijnse wijsheid krijgt men hier geboden.

De vraag wat deze rabbijnse wijsheid voor christenen betekenen kan, komt af en toe aan de orde. Terecht wijst de schrijver erop (p. 82), dat Jezus weliswaar niet bij enige ons bekende school is in te delen, maar qua mentaliteit het dichtst bij de humane school van Hillel stond. Pirké Avot brengt ons in de buurt van de menslievende godsvrucht van Jezus. Er is natuurlijk nog heel veel meer over Jezus te zeggen, maar de fundamentele verwantschap van zijn wijsheid met die van de rabbijnen is een essentieel onderdeel. Zoals Paulus aan de voeten van Gamaliël zat (Hand. 22:3) en Maria aan de voeten van Jezus (Luc. 10:39), zo kunnen wij hier met Jan Nijs aan de voeten van de rabbijnen zitten (vgl. Avot 1:4, blz. 33, 37).

Peter TOMSON is Titularis leerstoel Nieuwe Testament aan de FPG

Ds. Jan Nijs sr., *Perikopen van (de) Vaders*, zonder plaats en jaartal, 574 pp., gelijkmd. Prijs € 25,-. Te bestellen bij M.J. Bijnens, Klotsenhoutstraat 4, 3600 Genk, Nr. 299-0542757-68, vermelding: Boek Jan Nijs.

“Kunst ! ”

Zondag 10 juni 2007

VRT één 9.00u.

Canvas 22.45u.

Op bezoek bij drie vrouwen : Bertha, Lydia en Gerda. Twee beeldhouwsters en een textielkunstenares.

Ze werken met marmer, brons, koperdraad, wol, polyester en arduin. Soms heeft hun werk een directe link met het geloof, soms ook niet. Maar alle drie ontroeren door de achterliggende emoties. Krachtig werk, gebeiteld en geweven met hart en ziel.

Werk dat ruimte laat voor verwondering en verbeelding; kunst waarin ook het geloof speelruimte krijgt.

Fragmenten uit hun levensverhaal weven dit programma aan elkaar.

Protestants Sociaal Centrum Brussel

50 jaar - 5 oktober 2007

Dit jaar is niet zoals de andere, wij vieren het 50-jarig bestaan van het PSC !!!!

Wij nodigen u allen uit om alvast vrijdag 5 oktober in uw agenda's te noteren.

Begin september krijgt u een uitgebreid programma van de activiteiten.

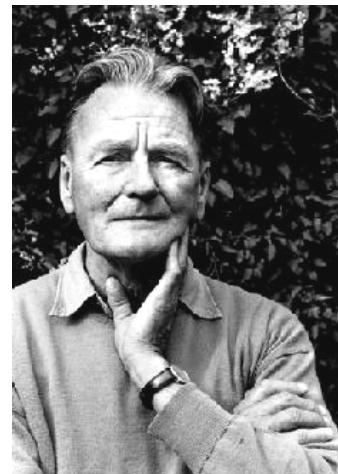
In afwachting van deze leuke gebeurtenis sturen wij u onze beste groeten.

Namens het team en de Raad van Bestuur

Carine Mollatte
Coördinatrice.
Protestants Sociaal Centrum
Csp.psc@skynet.be
02/512 80 80

Het leven opgerold als een tentdoek...

Het enige dat we zeker weten in ons leven is dat het ophoudt. De bekende Nederlandse theoloog Harry KUITERT schreef er een boek over. Een diep aangrijpend en indringend boek, met een erg dubbelzinnige titel: "De dood de baas – gedichten belicht voor je begrafenis". Een poëtisch boek, om te lezen en te herlezen. Confronterend en tegelijk vertroostend. Opstandig en tegelijk berustend. Gelovig en tegelijk Godloos.

Guy LIAGRE

Peinst op de dood, sterven is zeker...

Eén ding is zeker: voor allen gaat op een bepaald moment het licht uit. Het leven is een product met beperkte houdbaarheid. Hoe we het ook draaien of keren: wie het leven is binnengekomen, moet er ook weer uit, er is geen andere uitgang dan de dood. Waar we dan heengaan is echter voor iedereen een groot raadsel. Christenen spreken over een hiernamaals, een hemel, een leven na de dood. Niet-gelovigen onderstrepen graag dat het met de dood is afgelopen. Radicaal. Wij gaan naar de hemel, de katholieken als ze pech hebben naar het vagevuur en de anderen naar de hel. Zo heeft de kerk het eeuwenlang de gelovigen voorgehouden. Op de preekstoel is de hel de laatste jaren wel wat veraagd, maar toch...

Wat na de dood?

Echter: wat blijft er van de mens na de dood? En waar blijft de mens écht na de dood? Eindigt het spoor bij de zerk? Is de dood de baas? Of zijn wij de dood de baas? Kuitert stelt de vraag in alle eerlijkheid en windt er wat hem betreft geen doekjes om: dood is dood. Het christelijk geloof kan dan wel de dood de baas zijn, maar enkel in de religieuze taal. Het harde feit is immers dat de dood blijft. En als hij komt, is het meestal te vroeg, soms te laat, maar zelden op tijd. Kuitert – zelf al ruim de tachtig voorbij – weet waarover hij spreekt als hij de dood in een hoofdstukje over de kunst van het verliezen ook van een andere kant bekijkt: van

de kant van hen die achterblijven. Zijn dochter, pas afgestudeerd, stierf plots aan een hersenbloeding een dag voor ze haar taak als wetenschappelijk medewerkster aan de universiteit zou aanvangen. Hij schrijft er niet bitter over, maar realistisch. In de geest van die bekende slotzin van Wittgensteins *Tractatus*: "Waarover je niet kunt spreken, daarover moet je zwijgen". Elke rationele overdenking om deze voortijdige dood te verklaren of uit te leggen is ronduit "dwaasheid". Zelfs gelovige troostwoorden over "de dwaasheid van het kruis" kunnen immers niet tegen de harde en bittere werkelijkheid op. De dood de baas dus.

De dood de baas?

De bedoeling van Kuiterts boek is om deze rauwe werkelijkheid niet uit de weg te gaan. De soms fabuleus diepzinnige gedichten, die hij becommentarieert zijn "belicht voor je begrafenis". Je leest ze – zo bedoelt hij te zeggen – op een moment dat je nog in leven bent. Je ademt. Je hoopt. Je gelooft – of niet. Waar ze voor dienen, dienen ze echter juist niet. Eens valt de dubbele deur in het slot en het is afgelopen met het lezen van gedichten, met liefhebben, met beminnen, met genieten van de zon, de zee, het licht, de vogels, de partner, de kinderen, de kleinkinderen. Gelovigen of ongelovigen, rechtvaardigen en zondaars – zegt de Bijbel – allen treft hetzelfde lot. Kuitert's prachtige boek laat zich daarom best achterstevoren lezen. Zo is het ook geschreven. Net als het evangelie. Maar begin zeker niet aan het eind, begin bij het begin. De gereformeerde emeritus-hoogleraar laat namelijk op indringende wijze aan de hand van becommentarieerde gedichten eerst zien wat dood-

gaan is en hoe je de kunst om zonder angst dood te gaan zou kunnen veroveren. Hij doet dat omdat minder angst meer leven betekent. En dat is het uiteindelijke doel van alles: leef. Geniet. Adem. Heb lief. Bemin. Want eens klinkt ook over jouw leven Jesaja 38: "...ik rolde mijn leven op, zoals een wever het tentdoek, hij heeft mijn draad afgesneden."

Memento Mori

Memento Mori: gedenk te sterven. Maar vooral: gedenk te leven! Kuiterts boek is een getuigenis van de worsteling om de dood – en dus om het leven, in sublieme taal gesteld. En meteen ook een unieke poëtische kennismaking. Geen banaal boek, een kunststuk voor cultuurminnende gelovigen en ongelovigen. Ik heb het gelezen, herlezen, aan de kant gelegd, weer opgenomen, koesterend, worstelend, vragend, angstig en bemoedigd. Het is een uniek boek over de dood – die dood die ons allen naar de keel grijpt... Met voorop de kunst van het leven. De gruwelijke majesteit van de dood – het moment dat ik de voeten bij elkaar leg en de vogels opvliegen uit mijn haar - komt immers gauw genoeg. Kuitert zegt het zelf: een harde confrontatie voor wie leeft uit de overgeërfde zekerheden die de grauwe majesteitelijkheid van de dood proberen weg te duwen. Maar een existentieel door en door eerlijk boek, met een sublieme culturele doorkijk op de beperkte houdbaarheid van het leven. En de zekerheid van de dood. Want leven blijft in het perspectief van de dood: fluiten in het donker. Geloofswaarheden zijn immers waarheden "van verbeelding", ze liggen voorbij het welles-nietesgevecht. En ze zijn geen vrijwaring voor de dood. Die is onomkeerbaar.

Kuitert, H.M.,
De dood de baas, gedichten belicht voor je begrafenis,
Ten Have, 2007, geb, 317 pp, € 24,90,
ISBN: 9789025957568

Guy LIAGRE

is synodevoorzitter van de VPKB

Synode geeft groen licht voor nieuw liedboek

De generale synode van de Protestantse Kerk Nederland heeft unaniem ingestemd met de komst van een nieuw liedboek. De synode vindt dat het Liedboek voor de Kerken, dat momenteel in veel gemeenten wordt gebruikt, na dertig jaar aan vernieuwing toe is. Niet iedereen kan zich nog vinden in het taalgebruik en het muzikale karakter van het huidige liedboek. Om die reden worden er ook veel liederen uit andere bundels gebruikt.

Een nieuw liedboek is van belang voor de eenheid van de kerk, zo oordeelde de synode. Een aantal synodelen drong erop aan dat de redactie van het nieuwe liedboek rekening zal houden met de verschillende stromingen in de kerk. Daarom sprak de synode uit dat er grote zorgvuldigheid is vereist bij de totstandkoming van de bundel. De synode besloot tevens erop aan te dringen dat er behalve een papieren versie ook een digitale uitgave zal komen met het oog op het gebruik van beamers tijdens kerkdiensten en het vervaardigen van gedrukte orden van dienst.

(Uit : Kerkbulletin)

Gelovigen moeten kerk betalen

Open VLD heeft onverwacht de invoering van een *Kirchensteuer* in het programma opgenomen.

De *Kirchensteuer* is een belasting, die in Duitsland geheven wordt. Mensen die zich tot een (erkende) godsdienst bekennen, betalen. Wie zich niet bekent tot een godsdienst, betaalt niet.

"Zo beslist de burger zelf voor welke geloofsgemeenschap hij een bijdrage levert, zodat geloofsgemeenschappen onafhankelijk van de overheid kunnen functioneren" zegt E. Roossens van Jong VLD.

In België worden erkende godsdiensten gesubsidieerd door de overheid. Zo krijgen bijvoorbeeld priesters van de katholieke kerk een loon uitbetaald. "Wij denken dat voldoende mensen gemotiveerd gelovig zijn om een bijdrage te betalen" zegt Roossens. Hij denkt aan een vast jaarlijksbedrag "vergelijkbaar met de 30 Euro van Noord-Rijn-Westfalen"...

(Uit : De Standaard)

Protestantse Radio- & TV-uitzendingen

Programma-Informatie juni 2007

Radio:

VRT over Radio op woensdag omstreeks 19.12u.

Productie Frank MARIVOET

- 13 juni Mens voor de mensen zijn:
 Zin om te leven
- 27 juni Bijbel vandaag:
 De Farizeeër en de tollenaar (Luc. 18 : 9-14)

Televisie:

VRT op TV 'één' en 'canvas' op zondag

Productie Antoinette PANHUIS

- 10 juni om 9.00u. op 'één' en rond 23.00 op 'canvas' : "Een kunst !"

In juli en augustus zijn er géén protestantse uitzendingen op radio en televisie.

Contact: Frank Marivoet, C. Meunierstraat 85/0002, 3000 Leuven

Web-Site: <http://www.vpkb.be/pro>

Colofon

Verantwoordelijke uitgever

Dr. Guy Liagre

Redactieteam

Judith van Vooren
Bea Smetryns-Baetens
Steven Fuite
Ernst Veen
Dick Wursten

Redactieadres:

Marsveldstraat 5 - 1050 Brussel
tel.: +32-(0)2-511 44 71
fax.: +32-(0)2-511 28 90
E-mail: kerkmozaiek@vpkb.be

Web-site Internet:

<http://www.protestanet.be/VPKB>

Prijzen Kerkmozaïek

- Individueel abonnement: 12,50 Euro
- Groepsabonnement: 10,50 Euro (vanaf minimum 5 exemplaren naar éénzelfde adres)
- Steunabonnement: 14,00 Euro

Storten

kan op rekeningnummer 068-0715800-64 van de Verenigde Protestantse Kerk in België, Marsveldstraat 5, 1050 Brussel.

De redactie behoudt zich het recht voor om bepaalde artikels niet te publiceren, indien nodig in te korten en/of redactioneel te bewerken. Zij is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de artikels en slechts ten dele voor de stijl.

Organisaties en tijdschriften, niet behorend tot de VPKB, die artikelen uit het maandblad Kerkmozaïek geheel of gedeeltelijk wensen over te nemen of te bewerken, dienen dit schriftelijk aan te vragen op het redactieadres.

Sluitingsdatum volgende Kerkmozaïek : 13 juni 2007.